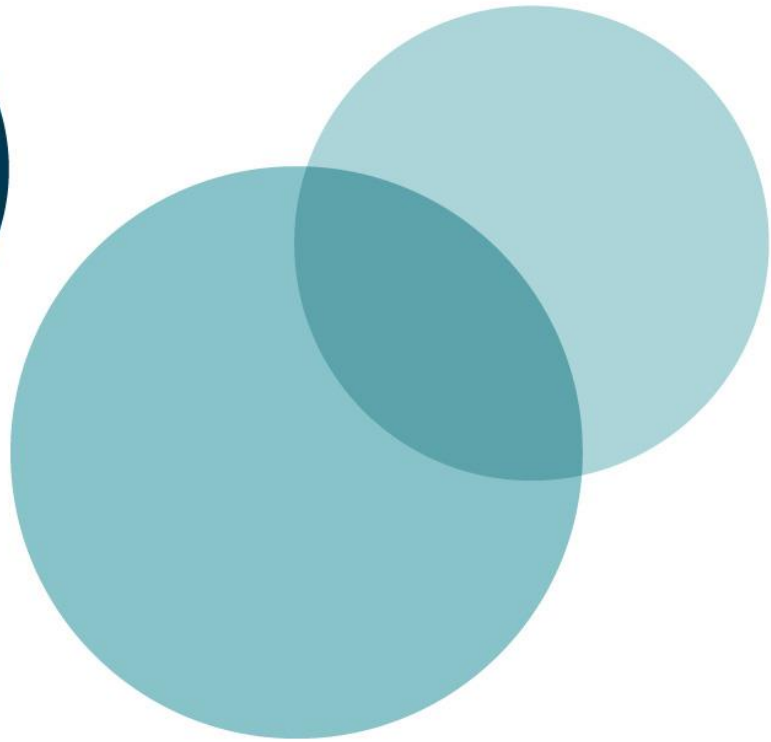

Vejledning til værger

Familieretshuset

Juli 2025

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Umyndige, værgemål, værger og værgemålstilsyn	3
2.1. Børn og unge	3
2.2. Voksne under værgemål	3
2.3. Samværgemål	3
2.4. Hvem er værge	4
2.5. Værgemålstilsyn	4
3. Værgens opgaver og pligter	4
3.1. Værgens opgaver	4
3.2. Værgens anvendelse af indtægter	5
4. Formueforvaltning	5
4.1. Bestyrelse	5
4.2. Anbringelse	7
5. Familiereetshusets godkendelse af visse værgedispositioner	7
5.1. Formueforbrug for voksne under værgemål	8
5.2. Formueforbrug for mindreårige	8
5.3. Dispositioner over fast ejendom	9
5.4. Gældsstiftelse	10
5.5. Gaver	11
5.6. Afkald på arv, afslag på gave m.v.	12
5.7. Forlig	12
6. Værgens regnskabspligt	12
6.1. Indtægtsregnskabet	12
6.2. Formueregnskabet	13
6.3. Indsendelse og revision	14
6.4. Særligt vedrørende regnskab for mindreårige	14
7. Værgens vederlag	15
8. Værgens ansvar og fratagelse af værgebeskikkelsen	15
9. Stikordsregister	17

1. Indledning

Denne væргеvejledning er udfærdiget på baggrund af Civilstyrelsens væргеvejledning af februar 2009, og opdateret til lovgivningen af 1. juli 2025 af Familiereetshuset.

Værgemål kan iværksættes for at beskytte voksne, der på grund af helbredsmæssige forhold ikke er i stand til at varetage deres egne økonomiske eller personlige anliggender. I stedet udpeges en væрге til at handle på deres vegne. Børn og ugifte unge under 18 år har også en væрге til at varetage deres økonomiske forhold.

Reglerne findes i **værgemålsloven**, lovbekendtgørelse nr. 1122 af 28. maj 2021 med senere ændringer. Den indeholder bl.a. regler om

- værgemålsformer
- betingelserne for at iværksætte værgemål for voksne, og hvorledes dette sker
- udpegning af værger
- værgers pligter og beføjelser
- forvaltning og anbringelse af formuen
- det offentliges tilsyn med værger.

Loven suppleres af **værgemålsbekendtgørelsen**, bekendtgørelse nr. 960 af 27. juni 2025, med uddybende regler om

- værgens pligter
- godkendelse af dispositioner
- regnskabsafklæggelse
- forvaltning og anbringelse af formuen.

Derudover findes regler om bl.a. faste værger og værgvederlag i kapitel 4 og 5 i **sagsbehandlingsbekendtgørelsen**, bekendtgørelse nr. 961 af 27. juni 2025 om behandlingen af sager om værgemål og værger m.v.

Loven og bekendtgørelserne findes på www.retsinformation.dk

Denne vejledning er et supplement til loven og bekendtgørelserne for så vidt angår det økonomiske værgemål og indeholder praktiske anvisninger og en orientering om problemer, som værger særligt, skal være opmærksomme på. Værgens opgaver i relation til det personlige værgemål omtales ikke, men opmærksomheden henledes særlig på, at værger ikke kan træffe beslutning om at iværksætte tvangsforanstaltninger. For børn og unge er værgens opgaver begrænset til økonomiske spørgsmål, idet det personlige område er forældremyndighedsanliggende, som reguleres af forældreansvarsloven.

Værger, som ønsker yderligere oplysninger om opgaven, kan rette henvendelse til Familiereetshuset.

2. Umyndige, værgemål, værger og værgemålstilsyn

2.1. Børn og unge

Mindreårige, dvs. personer under 18 år, som ikke har indgået ægteskab, er under **værgemål**. Disse børn og unge er dermed **umyndige**. Som hovedregel indebærer dette, at de ikke selv kan forpligte sig økonomisk ved at indgå aftaler, og de kan ikke råde over deres formue. I stedet handler værgerne på deres vegne i økonomiske anliggender. Se lovens § 1.

2.2. Voksne under værgemål

For personer, der er fyldt 18 år, kan der iværksættes **værgemål**. Dette kan ske for den, der på grund af sindssygdom, herunder svær demens, hæmmet psykisk udvikling eller anden form for alvorligt svækket helbred, er ude af stand til at varetage sine anliggender. Det kræves tillige, at der er et behov for værgemålet. Værgemålet skal afpasses efter den pågældendes behov og må ikke være mere omfattende end nødvendigt. Værgemålet kan således begrænses til at angå økonomiske forhold, herunder bestemte aktiver eller anliggender. Det kan også begrænses til at angå personlige forhold, herunder bestemte personlige anliggender. Personer, der er under værgemål, er ikke umyndige, medmindre de også er frataget den retlige handleevne. Retsvirkningerne af et værgemål er, at værger handler på den pågældendes vegne i anliggender, der er omfattet af værgemålet, medmindre andet fremgår af loven. Se lovens § 5 og § 8.

I forbindelse med iværksættelse af økonomisk værgemål kan den **retlige handleevne** fratages, hvis det er nødvendigt for at hindre, at den pågældende udsætter sin formue, indkomst eller andre økonomiske interesser for fare for at forringes væsentligt, eller for at hindre økonomisk udnyttelse. Den, der er frataget handleevnen, er **umyndig** og kan ikke selv forpligte sig ved retshandler eller råde over sin formue, medmindre andet er bestemt. Se lovens § 6.

2.3. Samværgemål

Der kan iværksættes **samværgemål** for den, som bl.a. på grund af uerfarenhed eller svækket helbred selv ønsker hjælp til at administrere sin formue eller til at varetage andre økonomiske anliggender, hvis der er behov herfor.

Samværgemålet kan begrænses til at angå bestemte økonomiske aktiver eller anliggender. Samværgeren og den pågældende handler i forening i anliggender, der er omfattet af samværgemålet. Der kan kun iværksættes samværgemål vedrørende økonomiske forhold. Se lovens § 7.

Samværgemål er ikke undergivet et tilsyn. Reglerne om bl.a. værgens regnskabsaflæggelse, formuens bestyrelse og anbringelse samt værgens pligt til at indhente Familieretshusets godkendelse til særlige dispositioner gælder ikke for samværgemål. Se lovens § 7, stk. 5.

2.4. Hvem er værge

For **mindreårige** er forældrene i forening værge, hvis de har fælles forældremyndighed over barnet eller den unge. Ellers er den, som har forældremyndigheden alene, værge. Har en anden end en af forældrene fået forældremyndigheden overført, er denne værge. Se om værger for mindreårige lovens § 2 og § 3.

For **voksne** under **værgemål** efter lovens § 5 og § 6 eller under **samværgemål** efter lovens § 7 skal der altid beskikkes en værge. Se lovens § 11. Det er ikke muligt at beskikke to værger for den samme person. Værger vil oftest blive beskikket blandt familien til den, der skal eller er under værgemål, eller blandt andre nære pårørende eller venner. Findes der ikke nogen blandt de nærmeste, som vil eller kan være værge, beskikkes en af de faste værger, som Familiereetshuset har antaget hertil.

2.5. Værgemålstilsyn

Tilsynet med værger føres af **Familiereetshuset**. Se værgemålsbekendtgørelsens § 1, stk. 1. Såfremt der bestyres midler i en forvaltningsafdeling, se nedenfor under pkt. 4.1, står værger tillige under **forvaltningsafdelingens** tilsyn. Se lovens § 28. Såvel Familiereetshuset som forvaltningsafdelingen er behjælpelig med råd og vejledning i spørgsmål om værgemålet.

Civilstyrelsen har det øverste tilsyn med værgemål. Såvel Familiereetshusets som forvaltningsafdelingernes afgørelser kan påklages til styrelsen.

Samværger er ikke under tilsyn. Se lovens § 7, stk. 5. Der er heller ikke noget tilsyn, hvis en gift person er under værgemål, og en anden end ægtefællen er beskikket som værge, idet værger og ægtefællen – medmindre andet er bestemt – da i forening bestyrer den del af fællesboet, der er omfattet af værgemålet. Se lovens § 33.

3. Værgens opgaver og pligter

3.1. Værgens opgaver

Som nævnt under pkt. 2.1 og 2.2 handler værger på den pågældendes vegne i anliggender, der er omfattet af værgemålet. En samværge handler sammen med den, der er under samværgermål. Se lovens § 1, stk. 3, § 5, stk. 4, og § 7, stk. 3.

Værger skal inden for hvervets omfang varetage interesserne for den, der er under værgemål. Se lovens § 24. Dette betyder bl.a., at værger skal sørge for, at indtægterne og formuen anvendes til gavn for den, der er under værgemål. Se lovens § 25, stk. 1.

Værger skal spørge den pågældende, før der træffes beslutning i vigtigere anliggender. Det gælder dog ikke, hvis den pågældende er under 15 år, hvis denne ikke forstår sagens betydning, eller hvis dette ikke kan ske uden betydelig vanskelighed. Se lovens § 26.

Værgens adgang til at handle er ikke ubegrænset. Særligt indgribende dispositioner kræver godkendelse fra Familierehuset, se nedenfor under pkt. 5. Værgen kan normalt ikke selv forvalte formuen, idet den i almindelighed skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, se nedenfor under pkt. 4.1. Der er også regler om, hvorledes formuen skal anbringes, se nedenfor under pkt. 4.2.

3.2. Værgens anvendelse af indtægter

Værgen kan anvende indtægterne til gavn for den, der er under værgemål, uden at indhente Familierehusets godkendelse. Der er dog tilfælde, hvor værgen skal have Familierehusets godkendelse til at foretage en særlig disposition. Se nedenfor under pkt. 5.

Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at værgen skal varetage interesserne for den, der er under værgemål, og at Familierehuset kan indlede en tilsynssag, hvis vi vurderer, at en disposition ikke har været i pågældendes interesse.

Hvis værgen finder det forsvarligt, at den, der er under værgemål, sørger for sine egne behov, kan værgen overlade denne penge til egen rådighed til dette formål. Se lovens § 25, stk. 2, og om regnskab for pengene nedenfor under pkt. 6.1.

Såfremt de samlede indtægter åbenbart overstiger, hvad der er nødvendigt til dækning af den pågældendes behov, kan Familierehuset eller forvaltningsafdelingen begrænse udbetaling til værgen af såvel løbende indtægter som kapitalindtægter. Det gælder også, hvis værgen ikke indsender regnskab, eller der i øvrigt foreligger særlige omstændigheder. Se værgemålsbekendtgørelsens § 25 og § 62, stk. 2.

4. Formueforvaltning

4.1. Bestyrelse

Hovedreglen er, at kontante midler, aktier, obligationer, pantebreve og andre værdipapirer, der er omfattet af værgemålet, skal **bestyres** i en godkendt forvaltningsafdeling knyttet til et pengeinstitut. Se lovens § 35, stk. 1. En godkendt forvaltningsafdeling er en særlig afdeling i en bank eller sparekasse, som justitsministeren har godkendt til at bestyre sådanne midler.

Det er værgen, der til enhver tid bestemmer, hvilken af de godkendte forvaltningsafdelinger der skal benyttes. En oversigt over forvaltningsafdelingerne fås i Familierehuset eller i Civilstyrelsen. Derudover findes den på styrelsens hjemmeside www.civilstyrelsen.dk.

Det er kun formue på **150.000 kr.** eller derover, der skal bestyres i en forvaltningsafdeling. Formue under denne størrelse forvaltes af værgen. Se værgemålsbekendtgørelsens § 42 og § 43.

Dette betyder, at såfremt den, der er under værgemål, har en **formue** på f.eks. 116.000 kr., forvaltes formuen af værgen. Værgen skal således indsætte beløbet på en konto i et pengeinstitut, oprettet i navnet på den,

der er under værgemål. Se værgemålsbekendtgørelsens § 4. Værgen skal i øvrigt være opmærksom på, at forbrug af formue, der forvaltes af værgen, kan kræve Familieretshusets godkendelse, se nedenfor under pkt. 5.1 og 5.2.

Det præciseres, at ovenstående grænse på 150.000 kr. er en undtagelse til hovedreglen om, at alle kontante midler m.v. skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling. Dette betyder, at såfremt formuen er på f.eks. 180.000 kr., er det hele formuen, der skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling og ikke kun det beløb, som udgør forskellen mellem 180.000 kr. og 150.000 kr.

Det er alene formue, som pga. deres form kan bestyres i en forvaltningsafdeling, som skal medregnes til grænsen på 150.000 kr. Hvis f.eks. personen under værgemål har 120.000 kr. i kontant indestående i en bank samt ejer en ejendom til en værdi af 1,2 mio. kr., forvaltes midlerne af værgen.

Værgen forvalter også faste ejendomme, løsøre og andre aktiver, der ikke bestyres i en forvaltningsafdeling. Se lovens § 35, stk. 2.

Værgen kan af **indtægterne**, uanset om en eventuel formue forvaltes af værgen eller bestyres i en forvaltningsafdeling, lade et beløb på op til 100.000 kr., eller hvad der derudover må anses for nødvendigt til løbende udgifter, stå på en særskilt konto i et pengeinstitut tilhørende den, der er under værgemål. Se værgemålsbekendtgørelsens § 45.

Bestemmelsen betyder, at der på kontoen på et givet tidspunkt gerne må stå mere end 100.000 kr., hvis pengene skal anvendes til et konkret formål inden for kortere tid. Der må således gerne spares op til en fødselsdagsmiddag, en ferierejse, møbler eller andet, hvis beløbet skal anvendes i den nærmeste fremtid.

Værgen kan ikke herudover foretage nogen opsparing af indtægterne, uden at det opsparede bliver formue, der skal bestyres i en forvaltningsafdeling eller forvaltes som formue hos værgen.

Værgen skal indsætte indtægterne på en særskilt konto. Værgen skal sørge for, at kontoen forsynes med en påtegning om, at den er inddraget under værgens forvaltning.

Ved værgemålets begyndelse skal værgen udarbejde en fortegnelse over samtlige aktiver og passiver, der er omfattet af værgemålet. Løsøre medtages dog kun, hvis det er særligt værdifuldt. På Familieretshusets hjemmeside www.familieretshuset.dk ligger en blanket, som kan bruges til udarbejdelsen af fortegnelsen over samtlige aktiver og passiver, der er omfattet af værgemålet. Fortegnelsen indsendes til Familieretshuset eller forvaltningsafdelingen sammen med det første regnskab. Se værgemålsbekendtgørelsens § 3. Reglen gælder ikke, hvis forældre er værger for deres mindreårige hjemmeboende børn.

4.2. Anbringelse

Kontante midler, der er omfattet af et værgemål, skal indsættes i en godkendt forvaltningsafdeling eller i et pengeinstitut eller **anbringes** i aktiver, som giver betryggende sikkerhed. Se lovens § 36.

I værgemålsbekendtgørelsens kapitel 3 findes regler om, hvilke typer aktiver der giver en så betryggende sikkerhed, at midlerne kan anbringes heri. Anbringelsesreglerne gælder for såvel midler, der skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling som midler, der forvaltes af værgeren.

Det er værgeren, der bestemmer, hvilke aktiver – inden for de nærmere fastsatte regler i værgemålsbekendtgørelsen – midlerne skal anbringes i. Såfremt midlerne bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, påser forvaltningsafdelingen, at midlerne bliver anbragt korrekt. Forvaltningsafdelingen kan bistå med råd om, hvorledes det ud fra en samlet vurdering kan være hensigtsmæssigt at anbringe midlerne.

Hvis værgeren ønsker at anbringe midler på anden måde, end værgemålsbekendtgørelsen giver mulighed for, skal Civilstyrelsens tilladelse hertil indhentes. Se værgemålsbekendtgørelsens § 41. Tilladelse gives kun, hvis særlige omstændigheder taler herfor. Anbringelse af mindreåriges midler på en børneopsparingskonto kræver Civilstyrelsens tilladelse.

Uanset reglerne om anbringelse kan formuen bevares i den form, den havde, da værgemålet blev iværksat. Også arv, der tilfalder en person under værgemål, kan bevares i den form, hvori den udlægges på skiftet. Se lovens § 34.

5. Familiereetshusets godkendelse af visse værgedispositioner

Det er værgens opgave at sørge for, at formuen og indtægterne anvendes til gavn for den, der er under værgemål. Der er dog tilfælde, hvor værgeren skal have Familiereetshusets godkendelse til at foretage en **særlig** disposition. Disse findes i værgemålsbekendtgørelsens §§ 8-15, der udtømmende gør op med de tilfælde, der kræver Familiereetshusets forudgående godkendelse.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at værgeren skal varetage interesserne for den, der er under værgemål, og at Familiereetshuset kan indlede en tilsynssag, hvis der vurderes, at en disposition ikke har været i personen under værgemåls interesse.

Hvis værgeren ønsker, at værgeren eller værgens nærtstående modtager betaling til dækning af udgifter til kørsel for eller med personen under værgemål skal værgeren søge Familiereetshuset om, at der beskikkes en særlig værge efter § 47 til at tage stilling til dette. Det samme gælder, hvis værgeren eller værgens nærtstående ønsker betaling for at udføre en tjenesteydelse for personen under værgemål.

Hvis der er tale om et samværgemål efter lovens § 7, eller hvis værgeren disponerer over formuen i forening med ægtefællen til personen under værgemål efter lovens § 33, stk. 1, skal Familierehuset ikke godkende særlige dispositioner. Det vil normalt fremgå af din værgesbeskikkelse, hvilken type værgemål der er tale om.

5.1 Formueforbrug for voksne under værgemål

Hvis værgeren skal bruge af formuen tilhørende personen under værgemål, skal værgeren som udgangspunkt have Familierehusets forudgående godkendelse. Se værgemålsbekendtgørelsens § 13.

Du kan dog til gavn for personen under værgemål årligt bruge op til 5 pct. om året af den samlede formue, dog maks. 100.000 kr. årligt, uden at Familierehuset skal godkende det. Uanset formuens størrelse kan værgeren altid bruge op til 10.000 kr. pr. år. I beløbet medregnes ikke forbrug fra indtægtskontoen.

Hvis formuen skal anvendes til betaling af indskud til en lejebolig til personen under værgemål, kan værgeren derudover bruge op til 50.000 kr. af formuen uden Familierehusets godkendelse. Det vil sige, at formueforbrug til betaling af indskud til lejebolig ikke medregnes i de 5 pct.

Værgeren skal altid have Familierehusets godkendelse til at bruge af formuen til usædvanlige gaver eller til erhvervelse af en fast ejendom. Desuden skal værgeren altid have Familierehusets godkendelse til at bruge af en godtgørelse for tort.

Formuen beregnes som den samlede værdi af kontante midler, aktier, obligationer, pantebreve og andre værdipapirer. Opgørelsen skal ske på baggrund af værdien af aktiverne pr. 31. december året før. Hvis værgemålet er etableret i det aktuelle år, skal opgørelsen ske på baggrund af værdien på tidspunktet for værgemålets etablering.

Ansøgning om frigivelse af formue kan med fordel indgives via vores ansøgningsblanket, som kan findes på Familierehusets hjemmeside.

5.2. Formueforbrug for mindreårige

Hvis den mindreårige har formue, kræver dette i nogle tilfælde Familierehusets forudgående godkendelse. Dette gælder uanset om formuen bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling eller i et almindeligt pengeinstitut. Se værgemålsbekendtgørelsens § 13.

Værgeren/Værgerne kan til gavn for barnet uden Familierehusets forudgående godkendelse pr. kalenderår bruge 5 pct. af formuen, dog altid indtil 10.000 kr. og højst 100.000 kr. Forbrug fra indtægtskontoen medregnes ikke i de 5 pct.

Hvis formuen er en godtgørelse for tort, skal værgeren/værgerne altid have Familierehusets godkendelse. Dette gælder også, hvis der skal gives usædvanlige gaver.

Selvom værgerne ønsker at bruge et beløb, der ligger inden for ovennævnte beløbsgrænse, kan beløbet ikke anvendes til alle formål.

Forældre til et mindreårigt barn har forsørgelsespligt overfor barnet. Værger/Værgerne kan derfor som udgangspunkt ikke bruge af barnets formue til at betale almindelige forsørgelsesudgifter. Forsørgelsespligten omfatter f.eks. udgifter til barnets mad, tøj, bolig, forbrugsgoder til uddannelse, konfirmation, efterskoleophold, transport og fritidsaktiviteter.

Værgerne må heller ikke bruge af formuen til dækning af udgifter, der har luksuspræget karakter, herunder ferierejser, dyre forbrugsgoder, herunder dyre mærkevarer m.v.

Familierehuset kan dog undtagelsesvis frigive midler fra formuen på grund af forældrenes dårlige økonomi. Det sker efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, hvor blandt andet oplysninger om såvel barnets økonomiske og personlige forhold, herunder eventuelle handicap, som oplysninger om forældrenes økonomiske og personlige forhold spiller ind.

Hvis Familierehuset eller en eventuel forvaltningsafdeling igennem vores tilsyn bliver opmærksom på, at en udgift uretmæssigt er brugt af formuen, kan værgerne blive pålagt at tilbagebetale beløbet til barnet eller straffes med bøde.

5.3. Dispositioner over fast ejendom

Erhvervelse (køb) af fast ejendom

Familierehuset skal forhåndsgodkende, at personen under værgemål erhverver en fast ejendom. Dette gælder uanset, om ejendommen erhverves ved arv, gave eller købes i fri handel.

Værgerne skal desuden have Familierehusets godkendelse til at indgå den endelige handel, medmindre erhvervelsen sker i fri handel. Se værgemålsbekendtgørelsens § 8.

Hvis der i forbindelse med erhvervelsen skal bruges af formuen eller stiftes gæld udover 10.000 kr. til betaling af den faste ejendom, kræver dette Familierehusets særskilte godkendelse. Dette gælder uanset, om erhvervelsen sker i fri handel.

Familierehuset er efter praksis tilbageholdende med at godkende, at en person under værgemål erhverver fast ejendom. Familierehuset tillader normalt kun, hvor det efter en samlet vurdering af den pågældendes alder, personlige og økonomiske forhold, ejendommens art og pris samt formålet med erhvervelsen skønnes, at det er hensigtsmæssigt for den pågældende at erhverve ejendommen.

Det er en forudsætning, at personen under værgemål selv har løbende indtægter til at afholde de udgifter, der er forbundet med at have ejendommen, herunder forsikringer, terminsydelser og ejendomsskatter.

Det er desuden normalt en forudsætning for Familierehusets godkendelse, at ejendommen skal anvendes til bolig for den pågældende alene eller sammen med en samlever. Hvis ejendommen ønske erhvervet som en investering/anbringelse, skal værgeren have Civilstyrelsens godkendelse, da det er anbringelse, som ikke er omfattet af værgemålsbekendtgørelsen.

Afhændelse (salg) af fast ejendom

Værgeren skal altid have Familierehusets godkendelse til at sætte en fast ejendom til salg. Se værgemålsbekendtgørelsens § 8, stk. 1.

Hvis personen under værgemål bor i den faste ejendom, kan Familierehuset normalt først godkende, at den faste ejendom sættes til salg, når personen under værgemåls fremtidige boligforhold er afklaret. Det kan f.eks. være, at personen under værgemål er visiteret til en plejebolig.

Familierehuset skal godkende den endelige handel, hvis ejendommen ikke sælges i fri handel. Se værgemålsbekendtgørelsens § 8, stk. 2. Ved fri handel forstås, at ejendommen sælges på sædvanlige markedsvilkår til udenforstående tredjemand.

Det betyder, at hvis ejendommen sælges i fri handel, skal Familierehuset ikke godkende den endelige handel.

Familierehuset skal ikke godkende, hvis et dødsbo sælger en fast ejendom på sædvanlige markedsvilkår, uanset at en arving i boet er under værgemål. Derimod kræver det Familierehusets godkendelse, hvis (skifte)værgeren disponerer på en måde, der reelt indebærer et arveafkald for den værgede, f.eks. ved at acceptere værdiansættelser af aktiver til under handelsprisen.

Ansøgning om godkendelse til salg af fast ejendom kan med fordel indgives via Familierehusets ansøgningsblanket, som kan findes på vores hjemmeside.

Øvrige dispositioner over fast ejendom

Værgeren skal have Familierehusets godkendelse til at behæfte fast ejendom med pant eller usædvanlig servitut eller bortforpagte eller udleje fast ejendom på usædvanlige vilkår.

5.4. Gældsstiftelse

Familierehuset skal godkende at værgeren stifter gæld udover 10.000 kr. Hvis provenuet skal anvendes til betaling af et indskud til en lejebolig til den, der er under værgemål, kan værgeren dog stifte gæld for op til 50.000 kr.

Det kræver altid Familierehusets godkendelse at stifte gæld på vegne af mindreårige.

Se værgemålsbekendtgørelsens § 9.

Ansøgning om godkendelse til at stifte gæld til køb af en handicapbil kan med fordel indgives via Familiereetshusets ansøgningsblanket, som kan findes på vores hjemmeside.

5.5. Gaver

Værge skal altid have Familiereetshusets forudgående godkendelse til at give **usædvanlige** gaver på vegne af personen under værgemål. Se værgemålsbekendtgørelsens § 10.

Som udgangspunkt skal værgen ikke have Familiereetshusets forudgående godkendelse til at give **sædvanlige** gaver.

En gave kan anses for sædvanlig, hvis det kan dokumenteres, at

- den gives til en person, som personen under værgemål flere gange tidligere – før værgemålets etablering – har givet gaver, og
- dens værdi ikke overstiger værdien af de gaver, der flere gange er blevet givet før værgemålet.

Derudover anses almindelige lejlighedsgaver som gives til personer, som den pågældende er knyttet til også for at være sædvanlige gaver.

Hvis gaven/gaverne skal gives af formuen, kan det kræve Familiereetshusets godkendelse. Værge skal være opmærksom på at reglerne vedrørende forbrug af formue og grænserne herfor er gældende såfremt der skal gives sædvanlige gaver. Se nærmere herom i pkt. 5.1. og 5.2. Hvis der skal gives usædvanlige gaver, kræver dette altid godkendelse uanset formuens størrelse.

Familiereetshuset er tilbageholdende med at tillade, at der gives større gaver. Tilladelse gives normalt kun, hvis det efter sædvanlige forhold ville være naturligt at yde en gave af den pågældende størrelse til netop denne gavemodtager, og der foreligger en særlig begrundelse for gaven. Det kan navnlig være, at der før værgemålets iværksættelse er ydet lignende gaver, eller gavemodtageren har økonomiske vanskeligheder. Hvis gaven skal gives af formuen, er Familiereetshuset særligt tilbageholdende med at godkende gaven.

Inden du giver gaver på vegne af personen under værgemål, skal du altid vurdere, om gavegivningen er i overensstemmelse med pågældendes økonomiske forhold, og at pågældende efter gavegivningen fortsat vil have tilstrækkelige midler i behold til at dække sine egne udgifter, herunder større, uforudsete udgifter.

En ansøgning om godkendelse til at give gaver kan med fordel indgives via vores ansøgningsblanket, som kan findes på vores hjemmeside.

5.6. Afkald på arv, afslag på gave m.v.

Værgen skal have Familierehusets godkendelse til at **afslå en gave** eller **give afkald på arv eller legat**. Dette gælder dog ikke, hvis gaven, arven eller legatet har en ubetydelig værdi. Se værgemålsbekendtgørelsens § 12.

Der er ikke fastsat nogen bestemt grænse for, hvornår en gave, en arv eller et legat har en ubetydelig værdi

Familierehuset er meget tilbageholdende med at tillade et afkald/afslag, da det normalt ikke er i personen under værgemåls interesse. Der kan dog være helt særlig tilfælde, hvor arvens størrelse sammenholdt med de økonomiske og personlige forhold for personen under værgemål og oplysninger om, at der ydes vederlag for afkaldet/afslaget, kan medføre, at det godkendes.

5.7. Forlig

Værgen skal have Familierehusets godkendelse til at indgå **forlig**. Se værgemålsbekendtgørelsens § 14.

Familierehuset skal dog ikke godkende indenretlige forlig eller forlig, som angår udmåling af erstatning eller godtgørelse mellem et forsikringssselskab og en mindreårig.

Dette gælder også, hvis et forlig indgås for en myndighed, hvis afgørelser efter lovgivningen kan tvangsfuldbyrdes.

6. Værgens regnskabspligt

6.1. Indtægtsregnskabet

Hvis værgen modtager indtægter for den, der er under værgemål, skal værgen **føre** regnskab over sin administration (**indtægtsregnskab**). Regnskabsåret er kalenderåret. Se værgemålsbekendtgørelsens § 16, stk. 1.

Generelt gælder det, at der kun skal føres regnskab over indtægter, som værgen disponerer over. Renteindtægter fra formue i en forvaltningsafdeling skal således ikke medtages i regnskabet, hvis de ikke udbetales, men oplægges til formuen. Det samme gælder, hvis værgen lader forvaltningsafdelingen administrere betalingen af f.eks. faste periodiske ydelser.

Indtægtsregnskabet skal indeholde oplysninger om indtægter og udgifter, oplysninger om indestående på den konto, der er nævnt i værgemålsbekendtgørelsens § 45, stk. 1, samt oplysninger om et eventuelt overskud, som er overført eller skal overføres til formuen, se værgemålsbekendtgørelsens § 16, stk. 2.

Værgen skal i regnskabet specificere de enkelte større poster. Er der f.eks. foretaget større indkøb af tøj fire gange i løbet af regnskabsåret, anføres det samlede beløb under posten "tøjindkøb". Det samme gælder for poster som f.eks. lommepege, husleje, kost, frisør, fodpleje, ferie og møbelindkøb.

Ved indsendelse af regnskabet, se herom nedenfor under pkt. 6.3, skal værgen principielt vedlægge bilag for såvel indtægter som udgifter. Det er dog ikke ethvert forbrug, der skal dokumenteres. Værgen kan f.eks. skrive et sædvanligt beløb til lommepege i regnskabet uden at skulle vedlægge dokumentation for, hvad pengene er brugt til. Det kan ikke nærmere præciseres, hvad et sædvanligt lommepegebeløb er, idet det afhænger af den enkeltes personlige og økonomiske forhold. For nogle vil 300 kr. månedligt måske være rigeligt, mens 1.500 kr. ville være mere realistisk for andre. Det afgørende er, at posten vedrørende lommepege reelt dækker over forbrug til f.eks. cigaretter, slik, biografbilletter, personlig hygiejne, små fornødenheder m.v. Derimod kan f.eks. større tøjindkøb og ferie ikke posteres som lommepege. Såfremt personen under værgemål bor i eget hjem og fører egen husholdning, vil der på tilsvarende vis i regnskabet kunne noteres en post vedrørende husholdningsudgifter, uden at der skal vedlægges dokumentation for forbruget.

Såfremt værgen efter lovens § 25, stk. 2, se herom ovenfor under pkt. 3.2, har overladt personen under værgemål penge til egen rådighed til at sørge for sine egne behov, skal der i regnskabet være en post, hvoraf fremgår, hvor stort et beløb der er overladt den pågældende. Der skal ikke vedlægges dokumentation for, hvad pengene er brugt til. Det bemærkes i denne forbindelse, at værgen har ansvaret for, at det er forsvarligt at overlade den pågældende penge til egen rådighed, f.eks. til indkøb af tøj. Værgen vil således ikke kunne overlade den pågældende hele indtægten – for på denne måde at slippe for at dokumentere, hvad den er brugt til – idet der næppe er behov for et værgemål vedrørende indtægten, hvis den pågældende forsvarligt selv kan råde over denne.

Det er altid værgens ansvar at føre et indtægtsregnskab og at indhente behørig dokumentation. Dette gælder også, selv om værgen har overladt til andre at foretage visse dispositioner over indtægten. Bor personen under værgemål på plejehjem, har værgen ofte overladt plejehjemmets personale midler til at foretage visse nærmere dispositioner. Personalet må i givet fald sørge for at få bilag på større tøjindkøb, frisør m.v., som skal videregives til værgen til brug for regnskabsafklæggelsen. Værgen skal således føre sit indtægtsregnskab på samme måde, uanset hvorledes personen under værgemål bor.

Indtægtsregnskabet føres på en særlig blanket, som fås i Familierehuset eller hos forvaltningsafdelingerne. Det er frivilligt, om man vil bruge regnskabsblanketten, men det anbefales, da det er en lettelse for såvel værgen, Familierehuset som forvaltningsafdelingen. I bilag 1 findes et eksempel på et indtægtsregnskab.

6.2. Formueregnskabet

Forvalter værgen formue der ikke bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling, se herom ovenfor under pkt. 4.1., skal værgen **føre** et regnskab over denne del af formuen (**formueregnskab**), se værgemålsbekendtgørelsens § 17, stk. 1. Regnskabsåret er kalenderåret. Regnskabet skal indeholde en opgørelse af de forvaltede midler med angivelse af årets tilgang og afgang, se værgemålsbekendtgørelsens § 17, stk. 2.

Som det fremgår af § 17, skal værger alene føre et formueregnskab over den formue, som ikke skal bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling – typisk på grund af formuens størrelse eller karakter, se herom ovenfor under pkt. 4.1. Omfatter værgemålet således f.eks. en fast ejendom, skal værger føre et formueregnskab vedrørende denne. Det samme gælder, hvis værger forvalter midler under 150.000 kr.

6.3. Indsendelse og revision

Indtægtsregnskabet og et eventuelt formueregnskab **indsendes** til den forvaltningsafdeling, der bestyrer midlerne. Bestyres der ikke formue i en godkendt forvaltningsafdeling, skal indtægtsregnskabet og et eventuelt formueregnskab indsendes til Familierehuset, se værgemålsbekendtgørelsens § 19, stk. 1, og 2.

Regnskabet skal indsendes inden 1. juni det følgende år, se værgemålsbekendtgørelsens § 19, stk. 3. Sammen med regnskabet skal indsendes årsopgørelsen fra Skattestyrelsen.

Sammen med det første indtægtsregnskab skal værger indsende den fortegnelse over samtlige aktiver og passiver, han har udfærdiget efter reglerne i værgemålsbekendtgørelsens § 3, se herom ovenfor under pkt. 4.1.

Forvaltningsafdelingerne reviderer de indsendte indtægts- og formueregnskaber. Værger skal give nødvendige oplysninger og fremsende yderligere dokumentation, hvis der anmodes herom. Gennemgangen og den fornødne bilagsmæssige kontrol afpasses efter beløbenes størrelse og omstændighederne i øvrigt.

Familierehuset foretager en risikobaseret stikprøvekontrol af de indsendte indtægtsregnskaber.

Afgørelser truffet af Familierehuset og forvaltningsafdelingerne i forbindelse med revisionen af regnskaberne kan påklages til Civilstyrelsen inden 4 uger efter afgørelsestidspunktet.

6.4. Særligt vedrørende regnskab for mindreårige

Værger for mindreårige børn og unge skal føre indtægts- og eventuelt formueregnskab i overensstemmelse med ovennævnte regler. I indtægtsregnskabet skal ikke blot medtages renter og andet formueafkast, men enhver form for indtægt, der tilfalder den mindreårige, som f.eks. børnepension, børnebidrag og børnetilskud. Derimod børne- og ungeydelsen ikke en indtægt for barnet, der skal medtages i regnskabet.

Indtægtsregnskabet for mindreårige børn skal kun indsendes i kalenderår, hvor den indtægt (samlede nettoindtægt), værger har modtaget, overstiger 75.000 kr. Se de nærmere betingelser i værgemålsbekendtgørelsens § 20, stk. 2.

Såfremt der skal indsendes indtægtsregnskab for den mindreårige, fordi nettoindtægten overstiger 75.000 kr., kan der i regnskabet anføres en post på 75.000 kr., som er medgået til almindelig løbende forsørgelse af barnet. Til almindelig forsørgelse henregnes f.eks. kost, tøj, fritidsaktiviteter, ferie, lomme-

penge og eventuelt barnets andel af boligudgifter. Der skal ikke medsendes dokumentation for denne post. Beløb ud over 75.000 kr. skal derimod specificeres, og der skal vedlægges behørig dokumentation.

7. Værgens vederlag

Faste og andre professionelle værger kan tillægges **vederlag** for deres arbejde. Familierehuset kan kun **undtagelsesvis** efter ansøgning tillægge andre værger (f.eks. familie, pårørende eller bekendte), vederlag for deres arbejde. Se lovens § 32 og sagsbehandlingsbekendtgørelsens § 22.

I sagsbehandlingsbekendtgørelsen §§ 16-20, er der fastsat nogle standardvederlag for faste og andre professionelle værger. Der er takster for forskellige typer vederlag værgemål, hvor værgemålet omfatter henholdsvis;

- alle økonomiske forhold (§16)
- alle personlige forhold (§17)
- alle økonomiske og personlige forhold (§ 18)
- administration af formue og arv (§ 19)
- bestemte begrænsede værgemål (§ 20).

Vederlaget kan i særlige tilfælde forhøjes, hvis arbejdets omfang og karakter i væsentligt omfang tilsiger dette. Værgen skal ansøge Familierehuset, hvis der skal tillægges et forhøjet vederlag.

Vederlagene angivet ovenfor kan faste værger og andre professionelle værger selv beregne sig og betales af den, der er under værgemål eller, hvis den pågældende er uden midler, af Familierehuset.

I det omfang vederlaget betales af den, der er under værgemål, skal værgervederlaget anføres som en udgift i indtægtsregnskabet. Værgen skal være opmærksom på, at hvis grundlaget for hvem der skal betale vederlaget ændre sig, skal værgen kontakte Familierehuset.

8. Værgens ansvar og fratagelse af væргеbeskikkelsen

Tilsidesætter værgen sine forpligtelser, er denne **erstatningsansvarlig** over for den, der er under værgemål, for skade, der forvoldes ved forsætligt eller uagtsomt forhold. Se lovens § 31.

Den værge, der forsætligt eller groft uagtsomt **misbruger** sin stilling, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. Se lovens § 31 a.

Beskikkelsen **fratages** værgen, hvis denne misbruger sin stilling eller i øvrigt viser sig uegnet til hvervet, eller hvis det er nødvendigt af hensyn til den, der er under værgemål. Endvidere bortfalder beskikkelsen, hvis værgen selv kommer under værgemål. Se lovens § 12.

Efter bestemmelsen er det således ikke en betingelse for at fratage beskikkelsen, at værgeren direkte misbruger sin stilling eller er uegnet til hvervet. Fratagelse kan også ske, hvis det er nødvendigt af hensyn til den, der er under værgemål. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis samarbejdsklimaet er dårligt, uden at der er tale om, at værgeren har tilsidesat sine pligter.

9. Stikordsregister

Almindelig forsørgelse, mindreårige 14

Anbringelse, formue og indtægter 7

Ansvar, værgens 15

Arv, afslag, modtagelse 12

Bestyrelse, formue 5

Dispensation, anbringelsesreglerne 7

Erstatningsansvar, værgeren 15

Familieretshusets godkendelse

- formueforbrug 8
- værgevederlag 15
- øvrige dispositioner 9-12

Fast ejendom

- køb 9
- pantsætning 10
- salg 10

Formue, forbrug

- voksne 8
- mindreårige 8

Formueregnskab 14

Forvaltning, formue og indtægter 5

Forvaltningsafdelinger

- bestyrelse 5
- regnskabsrevision 14
- tilsyn 4

Gaver

- modtage 12
- give 11

Gældsstiftelse 11

Indtægter 6

Indtægtskonto 6

Indtægtsregnskab

- dokumentation 13
- føre 12
- indsende 14

Indsendelse

- formueregnskab 14
- indtægtsregnskab 14

Legat, afkald 12

Mindreårige

- regnskab 14

Misbrug, værgens 15

Reglerne, værgemål 2

Regnskabspligt 12

Retlige handleevne 3

Samværgemål 3

Særlig disposition 7

Umyndige 3

Vederlag, værgens 15

Væрге, hvem 4

Værgemål 3

Værgemålstilsyn 4

Værgens opgaver og pligter 4